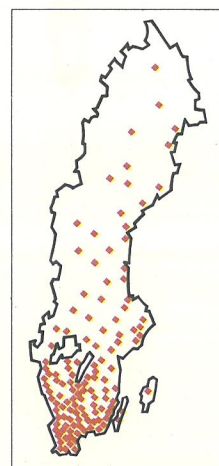

Nr 3 1976

TEGEL

Organ för Sveriges Tegelindustriförening

Tjustorp är representerat över hela landet.

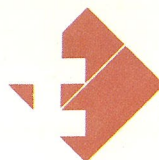
Tjustorptegel finns hos varje byggmaterialhandlare av betydelse. En konsekvens därav är att det finns Tjustorpfasader över hela landet.

Gult, rött och brunt fasadtegel i olika ytbehandlingar tillverkas av Tjustorps Tegelbruk i Skåne för riktäckande distribution genom en effektiv organisation av återförsäljare.

Tjustorps Tegelbruks AB ingår i Bröderna Edstrand-koncernen och är landets största tillverkningsenhet.

Huvudprodukten inom Tjustorptegel är GALAX, ett resultat av den ständiga produktutvecklingen.

Rekvirera gärna vårt produktblad hos närmaste återförsäljare.

BRÖDERNA EDSTRAND
Tjustorpförsäljningen

Box 225, 201 22 Malmö - Telefon 040/9341 00

BOHUSTEGEL

BOHUS MUNKFASAD, BRONSFÄRGAT BOFO BRUK

FÖRSÄLJNINGSBOLAG:

BoFo Tegel

Kråketorpsg. 10 C, 431 33 Mölndal, 031/87 04 90

TEGEL

ISSN 0040-2117

Organ för Sveriges Tegelindustriförening

Nr 3 1976 Årgång 66

Sveavägen 17, 5 tr. 111 57 STOCKHOLM
Tel. 08/23 16 90

Redaktör och ansvarig utgivare: Jan Juhlin

Tegel utkommer med 4 nr per år

Intresserade får tidskriften kostnadsfritt

Eftertryck med angivande av källan är tillåtet

Tryck: I-tryck Lito, Luleå 1976

OMSLAGSBILDEN

Detta nummer har helt ägnats åt villor. Ett 50-tal småhus slumpvis utvalda runt om i Sverige presenteras i 4-färgsbilder. Utan att göra anspråk på att ha gjort någon vetenskaplig dokumentation, tror vi att dessa småhus ger en god bild av den mångfacetterade tegelarkitektur som idag är dominerande i Sverige.

Omslagsbilden visar ett grupphusområde i Västra Lindås utanför Göteborg.

Foto: Gösta Nordin, Stockholm

FOTOGRAFER

i detta nummer har varit:

Gösta Nordin, Stockholm (samtliga foton från Malmö, Göteborg, Västerås och Stockholm).

Lindberg Foto, Helsingborg

Bo Schilling, Sundsvall

Alf Lindbergh, Luleå

David Hamilton, Skara

Björn Staverfelt, Östersund

Tegelbruk anslutna till Sveriges Tegelindustriförening

- Almnäs Bruk AB, Fr, M
544 00 Hjo, tel. 0503/160 05
- Ⓢ AB Bara Tegelbruk⁴, Fg, M
230 40 Bara, tel. 040/44 71 85
- Bohustegel AB¹, Fb, Fr, M
450 50 Munkedal, tel. 0524/212 00
- Falkenbergs Tegelbruks AB, R
Tegelbruksvägen 16, 311 00 Falkenberg, tel. 0346/144 30
- AB Forssa Tegelbruk¹, Fb, Fr, M
510 35 Bollebygd, tel. 033/840 20
- Ⓢ Hallsbergstegel AB, Fb, Fr, M
Box 39, 694 01 Hallsberg, tel. 0582/111 35
- Ⓢ AB Kaniks Tegelfabrik⁴, Fb, Fg, Fr, M
230 50 Bjärred, tel. 046/470 24, 470 09
- Ⓢ Klippans Tegelbruks AB⁴, Fb, Fr, M
Storgatan 34, 264 00 Klippan, tel. 0435/140 65
- AB Lomma Tegelprodukter⁴, armerade tegelskift
Box 70, 234 00 Lomma, tel. 040/41 20 02, 41 20 04
- Ⓢ Minnesbergs Tegelbruks AB⁴, Fb, Fg, Fr, M
Minnesberg, 233 00 Svedala, tel. 040/48 52 40,
48 52 50, 48 52 55
- AB Mälardalens Tegelbruk
Fack, 100 41 Stockholm, tel. 08/23 33 65
- Ⓢ Bergsbrunna Tegelbruk, Fg, Fr, Fgrå
- Ⓢ Haga Tegel AB³, Fb, Fr, M
- Ⓢ Husby Tegelbruk, Fb, Fr
- Olsson & Rosenlund-Företagen, Fr, M, R
Box 10, 740 40 Heby, Tel. 0224/307 00
- Ⓢ Rögle Tegelbruk⁵, Fg, M
Rögle, 262 00 Ängelholm, tel. 042/690 36
- Ⓢ Sennans Tegelbruk⁵, Fb, Fr, M
310 36 Sennan, tel. 035/660 16
- Ⓢ Skara Tegelbruk AB, E, Fb, Fr, M
532 00 Skara, tel. 0511/101 71, 102 97
- † Sköldinge Byggelement AB
t Kameral avd: Box 13, 640 23 Valla, tel. 0150/605 00
Fabrik för armerade tegelskift, tekn. information,
order och leveranser: 640 24 Sköldinge,
tel. 0157/503 70
- Ⓢ Slottsmöllans Tegelbruk⁴, Fg, Fr, M
305 90 Halmstad, tel. 035/11 80 54
- Ⓢ Sundsviks Bruk AB³, Fb, Fr, M
150 22 Nykvarn, tel. 0755/460 60, 460 61
- Ⓢ Tjustorps Tegelbruks AB², Fb, Fg, Fr, M
233 00 Svedala, tel. 040/44 70 49, 44 70 94
- AB Vara Tegelbruk, M, R
Box 93, 534 00 Vara, tel. 0512/100 32, 101 50
- Vålbackens Tegelbruks AB, Fb, Fr, M
Prästgatan 24, 831 00 Östersund, tel. 063/11 13 85,
11 96 65, 11 37 55
- Ⓢ Östra Grevie Tegelbruk AB⁴, Fb, Fg, Fr, M
235 00 Vellinge, tel. 040/48 70 06, 48 73 72

E = element av fasadtegel, Fb = brunt fasadtegel,
Fg = gult fasadtegel, Fgrå = grått fasadtegel,
Fr = rött fasadtegel, M = murtegel, R = dräneringsrör

- Ⓢ = Ansluten till Svensk Tegelkontroll
† = Tillverkningskontroll genom KRB
t = Tillverkning av typgodkända produkter

Försäljning genom:

- 1) BoFo Tegelprodukter AB, Kråketorpsgatan 10 C,
431 33 Mölndal, tel. 031/87 04 90
- 2) Bröderna Edstrand, Tjustorpsförsäljningen, Box 225,
201 22 Malmö, tel. 040/93 41 00
- 3) Tegelbrukens Försäljnings AB, Hornsbergs Strand 68,
Box 30047, 104 25 Stockholm 30, tel. 08/13 07 30
- 4) AB Tegelcentralen, Postbox 17118, 200 10 Malmö,
tel. 040/734 20 (Ensamförsäljare)
- 5) Rögle-Sennan Tegel AB, Hamntorget 3-5, 252 21 Helsingborg,
tel. 042/12 07 50

Bostadsbyggandets förändrade inriktning

1975 färdigställdes i Sverige totalt 74.500 lägenheter varav 47.057 utgjordes av småhus (63 %). Färdigställandet av småhus (enfamiljshus, tvåfamiljshus samt rad- och kedjehus) ökade obetydligt (1 %) jämfört med 1974 medan antalet färdigställda lägenheter i flerfamiljshus fortsatte att minska kraftigt (30 %).

1971 färdigställdes 107.200 lägenheter varav 30 % (31.900) utgjordes av småhus. Fem år senare, 1975, har alltså dessa siffror ändrats till 74.500 färdigställda lägenheter varav 63 % var småhus. Det totala antalet lägenheter har under denna tid minskat med ca 30 % och antalet färdigställda lägenheter i flerfamiljshus minskade under samma tid med ca 63 %. Däremot ökade småhusbyggandet under perioden med 47 %.

Siffrorna återspeglar hur man tidigare under en stor bristsituation kunde bygga utan att fråga efter vad folk ville ha. Nu har en mer fri marknad inträtt vilken förändrat bostadsbyggandets inriktning.

Ytterligare siffror kan tas fram för att visa att merparten av svenska folket idag vill bo i småhus. Man vill bo nära marken, man vill ha sin egen täppa att påta i – man vill helt enkelt bo miljövänligt. Och när man vill bo så vill man också ha ett hus av äkta tegel!

I och för sig är detta ingen nyhet eftersom folk i alla tider vetat att tegel är det fasadmateriale som ger minst bekymmer (om det överhuvudtaget ger bekymmer!). Men av någon outgrundlig anledning har tegel blivit klassat som ett lyxmaterial och därmed har det också ansetts som dyrt. Tack och lov har dagens generation av byggare alla kategorier fått klart för sig att detta är fel – det är ingen lyx att sätta tegel på fasaden och framförallt är det ekonomi att bygga i tegel. Idag mer än någonsin!

Av de under 1975 färdigställda statligt belånade **styckebyggda** småhusen uppfördes 44 % med fasadtegel medan 25 % av de **gruppbyggda** småhusen fick detta keramiska material på sina fasader. Till dessa siffror kan man addera att 15 % av resterande styckebyggda villor och 13 % av de gruppbyggda uppfördes med kombinationen tegel-trä i fasaden. För de frifinansierade husen utan statliga lån är andelen högre. Anledningen till det är att den blivande villaägaren här har lättare att få igenom sina önskemål om husets utseende.

GER FLER SMÅHUS I TEGEL

På småhussidan börjar man nu också få en köparens marknad. Det har inneburit att större hänsyn måste tas till köparens önskemål vilket också visar sig i ökad användning av tegel.

Från Bostadsstyrelsens sida är man också medveten om behovet av god drifts-ekonomi och har därför i sin skrivelse Sfo nr 43/76 uttalat följande:

”Drift- och underhållskostnadernas storlek och snabbt ökande andel av bostadskostnaderna gör det motiverat att i större utsträckning välja underhållsfriare material och byggarvar vid ny- och ombyggnad.”

”I ärenden vari såväl preliminärt som slutligt beslut skall meddelas får tillägg göras för sådana kvaliteter utöver normal standard eller utgångsstandard som minskar drift- och underhållskostnaderna och som härigenom blir till varaktig nytta för de boende.”

Det finns många förklaringar till att man idag mer än någonsin vill ha tegel i småhusen. Först och främst har man kommit underfund om att tegel inte är vare sig lyxigt eller dyrt. Visst finns det dyra villor med tegel på fasaderna men det beror definitivt inte på väggmaterialet utan helt enkelt på en lyxig inredning, swimmingpool, bastu, o. dyl.

Efter att under den gångna våren och sommaren ha sett hundratals tegelvillor och talat med lika många småhusägare vågar vi påstå att den totala tegelkostnaden inkl. murning för ett normalt små-

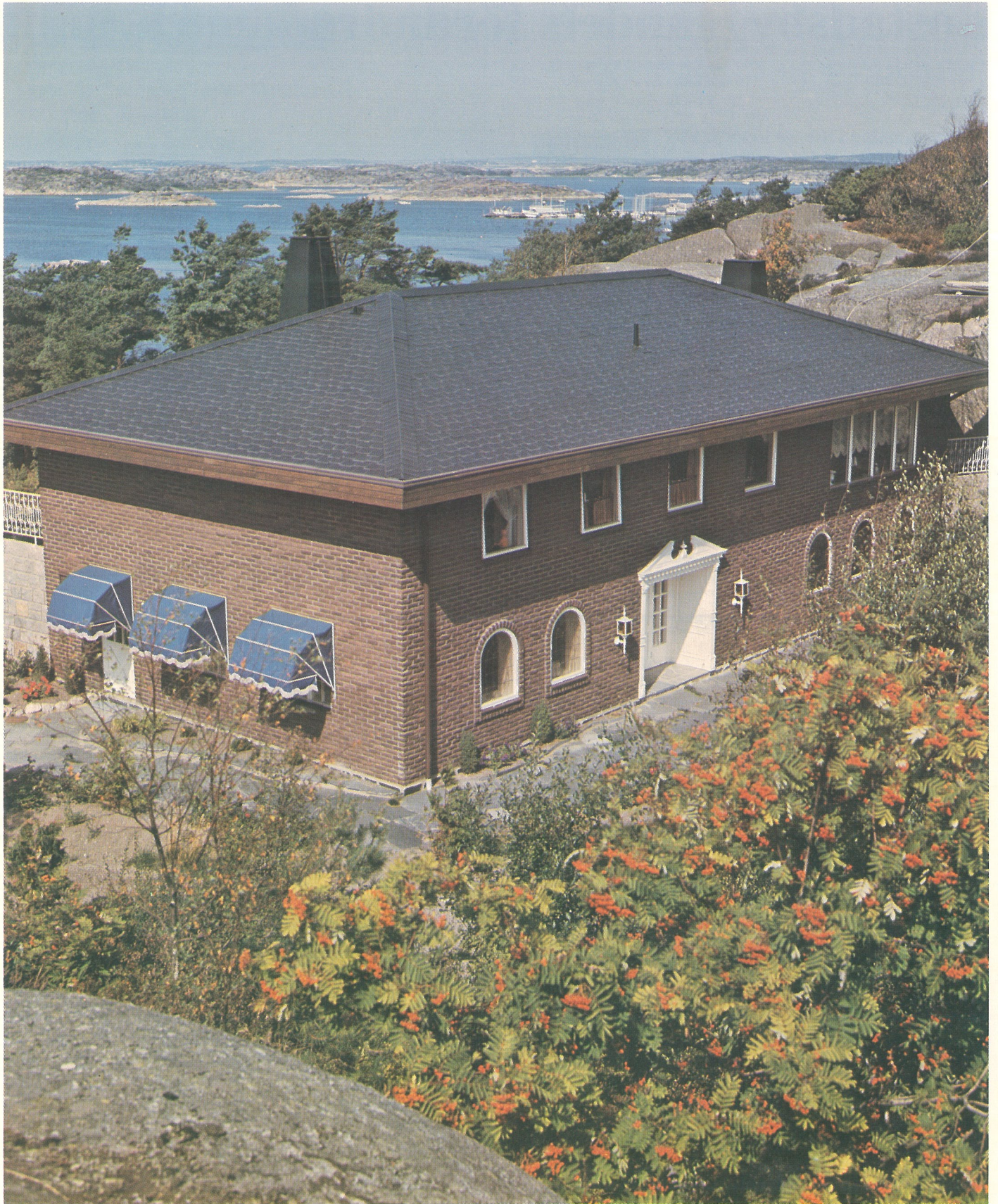
hus (ca 125 m² ly) uppgår till maximalt 5 % av den totala byggnadskostnaden! Och procentsiffran blir mindre för villor med s. k. hög standard.

En annan bidragande orsak till teglets popularitet är givetvis dess miljövänlighet. Omslagsbilden till detta nummer visar med all önskvärd tydlighet hur väl teglet smälter in i den omgivande miljön.

Ett miljöanpassat material som därtill ger en ”levande” och i det närmaste helt underhållsfri fasad är egenskaper som idag värderas högt. Detta plus det faktum att tegel tillsammans med mineralull har en mycket energibesparande effekt är de största anledningarna till att allt fler villa- och radhusägare bor i hus av tegel.

Småhus – liksom alla byggnader – har en mycket varierande arkitektur. Allt från fabrikenas seriebyggda villor till de erkända arkitekternas enorma skapelser passerar revy när man som vi gjorde en resa i ”villa-Sverige” för att i bild söka ge en del smakprov på 1970-talets tegelarkitektur. Några som helst värderingar på fult eller vackert har vi inte gjort. Vem kan i övrigt göra det? Det är ju hela tiden fråga om tycke och smak.

Det är mot den bakgrunden Ni bör betrakta småhusen på följande sidor. Eftersom de är mer eller mindre slumpvis utvalda tror vi oss våga påstå att det är så här dagens småhus i Sverige ser ut – en rikt varierande arkitektur med tegel som det dominerande fasadmaterialet.

Villa Ferón
Västra Lindås, Göteborg

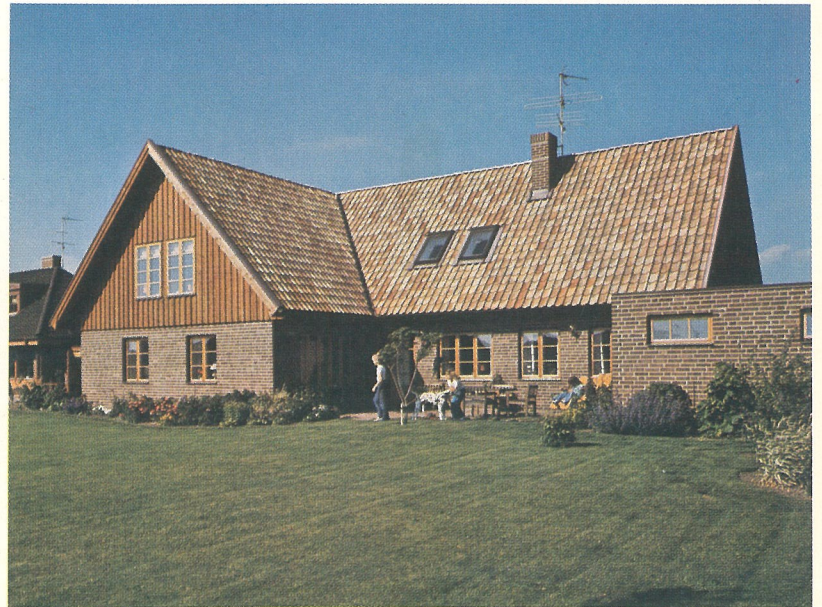
Villa Broström,
Ekerö

Grupphus, Löddeköpinge

Villa Lindberg,
Soldatängen, Göteborg

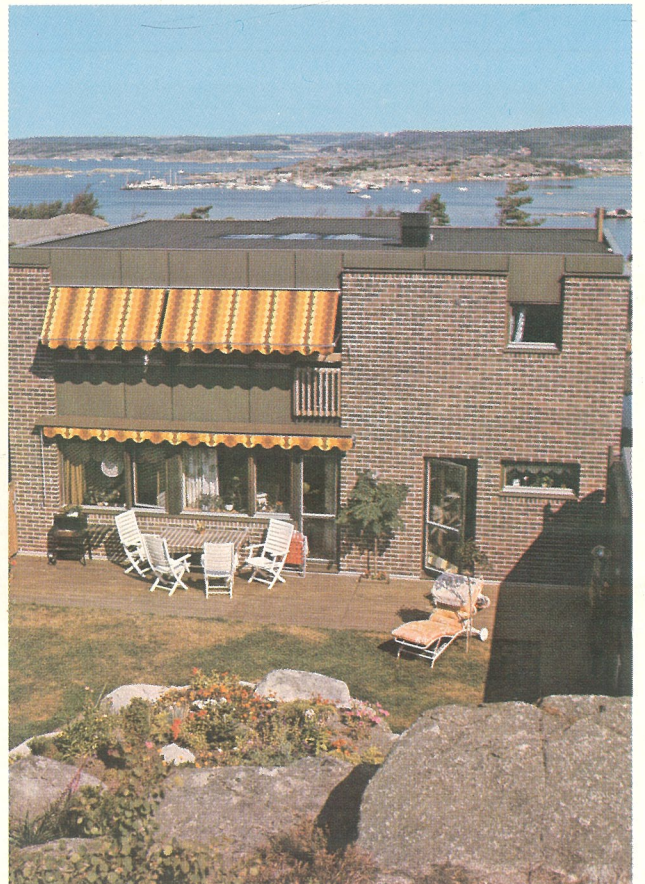
Villa Bjørsne,
Bjarred

Villa Lund, Bjärred

Villa Hallberg, Ekerö

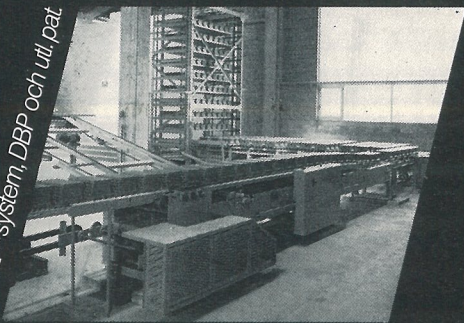

Grupphus,
Västra Lindås, Göteborg

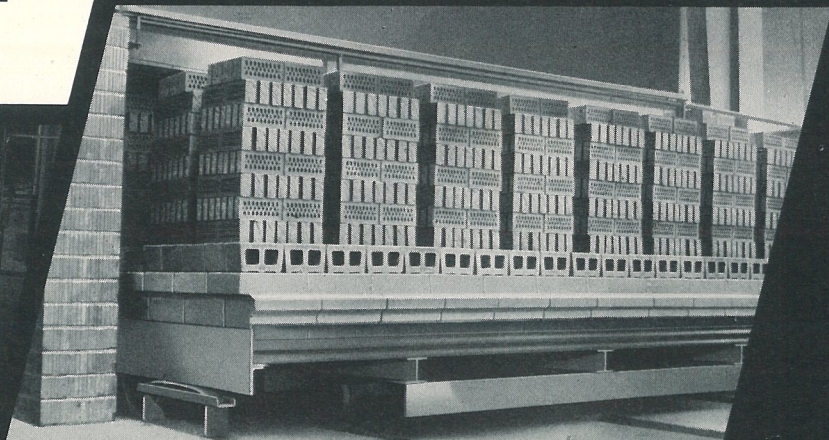
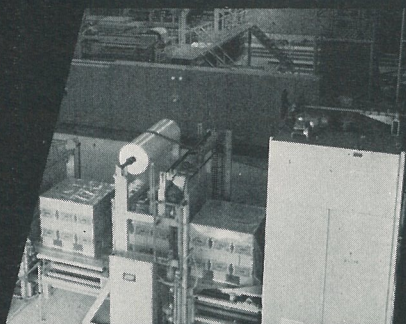

Hans Lingl
Anlagenbau und Verfahrenstechnik KG
D-7910 Neu-Ulm
Postfach 1629
Telefon (0731) 7051-1
Telex 712623

LINGL-system, DBP och uttl.pat.

**LINGL-Automatik
visar vägen
för den nya epoken
inom den
grovkeramiska
industrin.**

Bemästra framtiden!

LINGL planerar och bygger bruksanläggningar – från press till förpackningsmaskin – med automatisk processtillverkning inkluderande såväl torkning som bränning för alla slags murtegel, taktegel, klyvtegel och ornamentplattor för golv- och väggbeklädnad, eldfast- högeldfast- och magnesitmaterial samt skorstens- och stengodsror.

Härför har vi utvecklat vår **TEGELEMENT – AUTOMAT** som minutsnabbt och lodrätt bygger väggelement av tegel med stöt- och liggfogar i önskad utformning.

Vidare har vi skapat ett tegelfasadelement, som på mekaniskt sätt monteras ihop med bakmurselement till byggelement av typ kanalvägg med mellanliggande isolering eller luftspalt.

Fråga LINGL,
vi rådgör gärna med Er.

Villa Ballaz, Skälby

Villa Olsson,
Malmö

Villa Persson, Östra Lindås,
Göteborg

Villa Eriksson, Luleå

Villa
Hägerstrand,
Lund

Radhusområde, Trollbäcken

Villa Cronqvist, Annelöv

Villa Kullberg, Västerås

HALLSBERGS CONTRAST
- ett val man aldrig ångrar!

Samtliga Hallsbergs produkter
är underkastade officiell - av
Statens planverk godkänd -
tillverkningskontroll.

HALLSBERGSTEGEL AB

Box 39

694 01 HALLSBERG Tel. 0582/111 35

Kedjehus, Malmö

Visningsvilla Eurohus, Skinntebo,
Göteborg

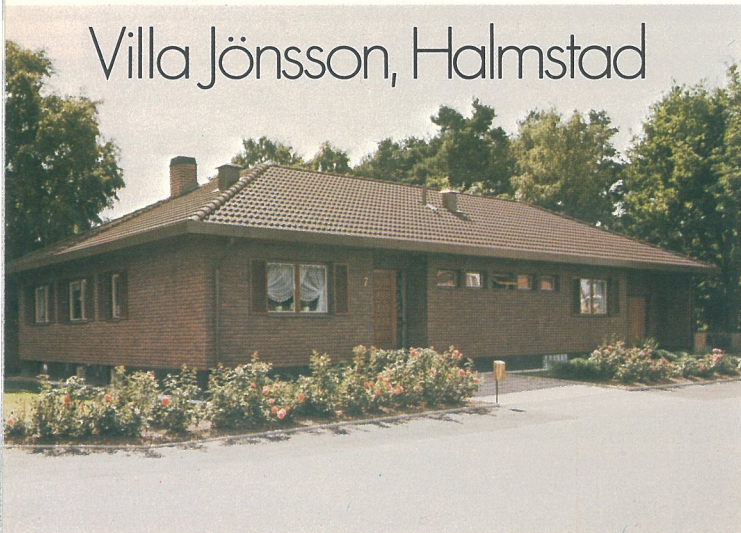
Villa Lundström, Segeltorpet

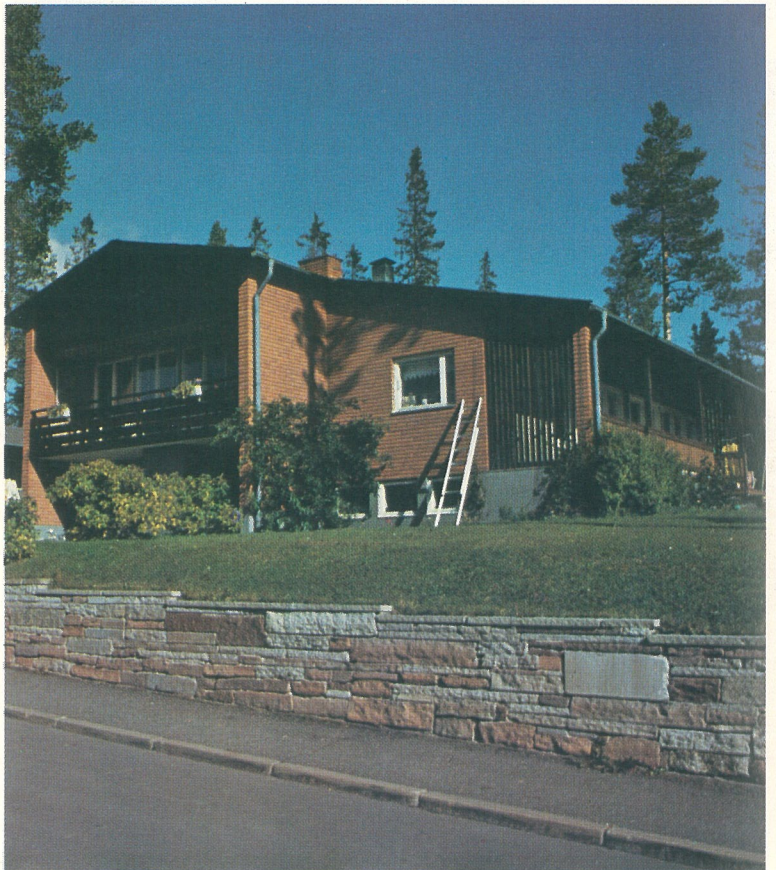
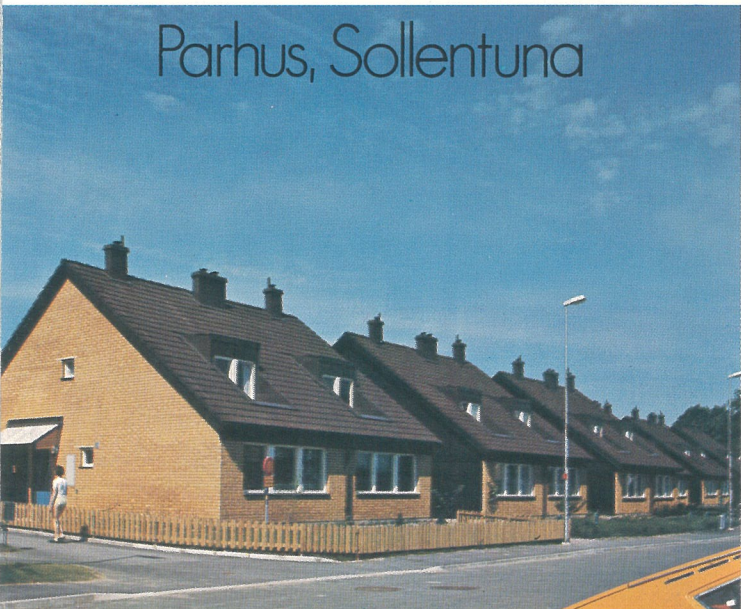
Villa Bergander, Saltsjöbaden

Villa Jönsson, Halmstad

Parhus, Sollentuna

Villa Edervall, Östersund

Villorna Roos och Ohlsson, Skanör

Villa Roos

Villa Ohlsson

Villa Sydmarin, Malmö

Kedjehus, Skara

Sundsviks”Renässans”

ett vackert fasadtegel med de färgnyanser som erhölls
i de gamla ringugnarna. Tillverkas med grovsandad,
spånad och borstad ytbehandling.

Tegelbruken

Tegelbrukens Försäljnings AB

POSTADRESS
Box 30047 · 104 25 Stockholm 30

GATUADRESS
Hornsbergs Strand 68 08/13 07 30

TELEFON

Parhus, Lidingö

Villa Edwardsson, Sundsvall

Villa Edwardsson, Önnared,
Göteborg

Radhusområde,
Fogdetorp, Södertälje

Villa Håkansson, Smålandsstenar

Villaområde, Skälby

Villa Westerfors, Västerås

Villa Kjällström, Västerås

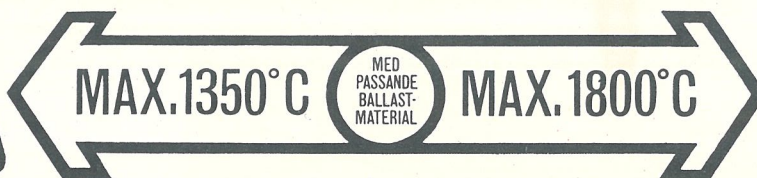

GYLLENGULT!

AB Mälardalens
Tegelbruk

Fack
100 41 STOCKHOLM
Tel. 08/23 33 65

Gatuadress:
Eriksbergsgatan 27

CIMENT FONDU aluminatcement är avsett för ultrasnabbhårdnande, eldfast och värmestålig samt kemiskt motståndskraftig betong. Binder inom 2–6 timmar. Tål temperaturer upp till 1 350°C.

HÄRDBETONGGOLV med Ciment Fondu/Alag ballastmaterial – där inga andra material stoppar.

SECAR 250 vit kalciumaluminatcement används vanligen för eldfast betong eller stampmassor för temperaturer upp till 1800°C. Binder på normal tid – ca 2–4 timmar – hårdnar på 24 timmar.

Secar 250 eldfast betong har stor sprickhållfasthet, hög hållfasthet mot angrepp från förbränningsprodukter och slagg. Lätt och ekonomisk att anbringa. Fogfritt.

**ALUMINAT
CEMENT**

hårdnar på 24 timmar

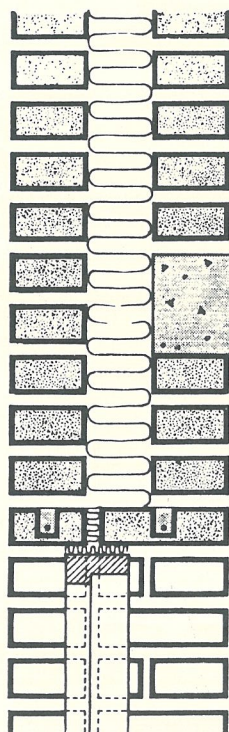
– den snabbhårdnande cementen för industrin

Användningsområdena för Ciment Fondu och Secar 250 är omfattande. Begär prospekt.

AKTIEBOLAGET INGENIÖRSFIRMAN

TITAN

BOX 5106, 102 43 STOCKHOLM 5. TEL. 08/635260

Vår produktion är underställda neutral tillverkningskontroll från KON TROLLRÅDET FÖR BETONGVAROR vilket ger oss rätt att kvalitetsmärka våra produkter med KRB:s vidstående, lagligen skyddade kontrollmärke

MURVERKSKONSTRUKTIONER

Jämför SVENSK BYGGNORM 67
– speciellt kapitel 24:61 –

Sedan 1965 är vår tillverkning av

SPÄNNARMERADE MURSTENSKIFT

och våra beräkningsregler för

BALKKONSTRUKTIONER

redovisade för STATENS PLANVERK som lämnat oss

TYPGODKÄNNANDE

Jämför SBN-U 11:114 (Publikation nr 2) samt SBN-G (Publikation nr 22)

SKÖLDINGE BYGGELEMENT AB

BOX 9, 640 24 SKÖLDINGE TELEFON Vx 0157 503 70

Villa Kaudern, S:a Hammarö,
Kungsbacka

Villa Holmberg, Västerås

Villa Karlsson, Smålandsstenar

Radhusområde,
Trollbäcken,
t.h.
Villa Söderlöv,
Västerås

Villa Ruder,
Hässelby

Kedjehus, Lund

Villa Lilja, Skara

Villa Forsryd, Malmö

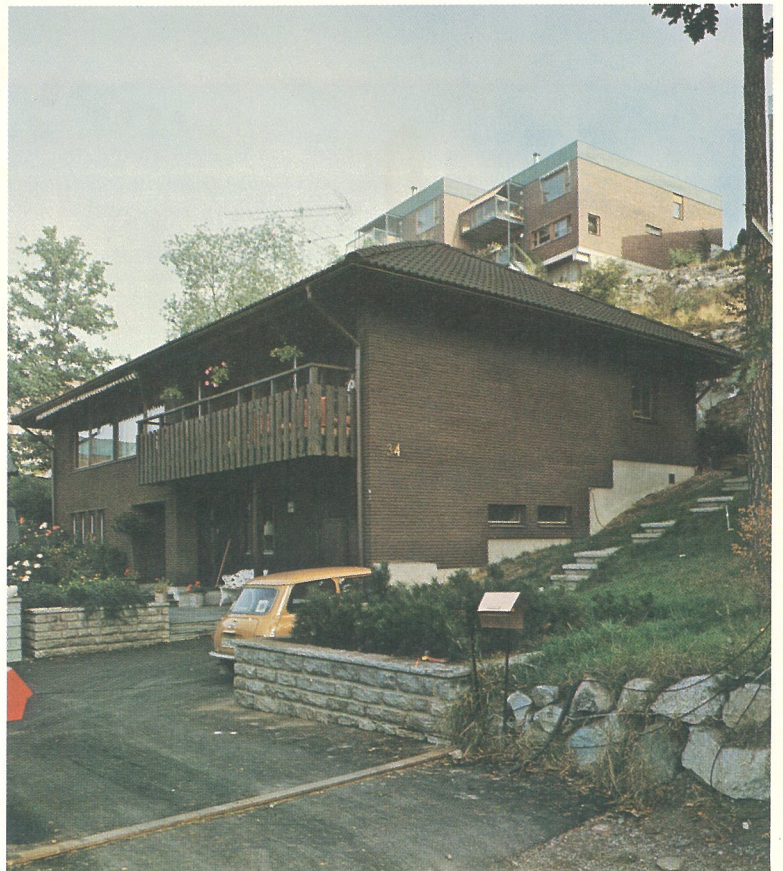

Villa Jonsson, Hästveda

Villa Lindstedt, Hässelby

Villa Edman, Frösön

Villa Nyberg, Hässelby

Enklare att blanda färgat torrbruk!

9 färger!

Färgat torrbruk från CEMENTA!

Det är en nyhet som betyder både säkrare färghållning och bekvämare hantering på arbetsplatsen.

Säkrare för att bindemedel, sand och färgpigment är sammansatta i exakt de rätta proportionerna redan i säcken.

Och bekvämare för att det bara är vatten som behöver tillsättas.

Färgat torrbruk finns i kvalitetsgrupp B och i nio användbara kulörer.

CEMENTA har full bredd i torrsortimentet!

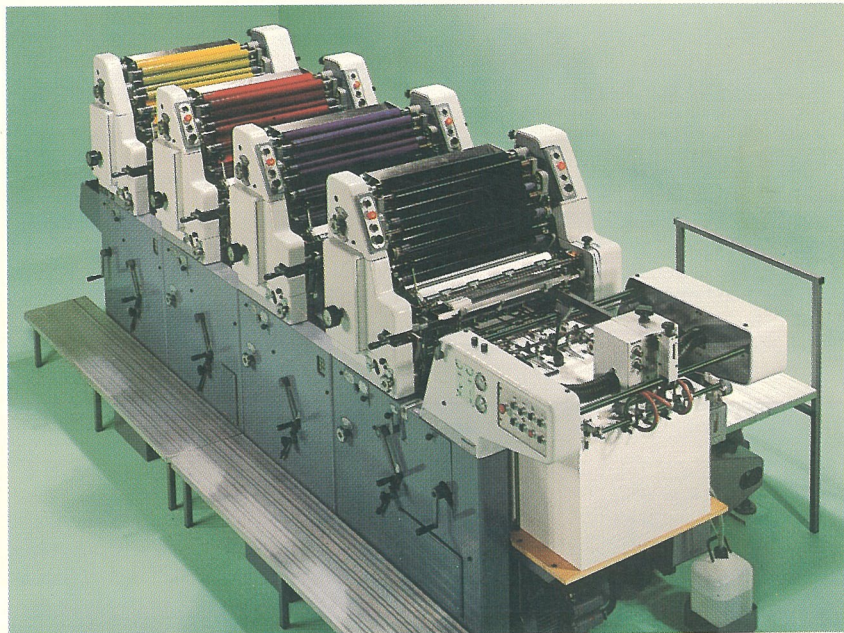
Vi kan leverera vilken torrprodukt som helst – CEMENTA tillverkar alla de olika typer som finns på marknaden.

Och då menar vi inte bara produkter för gjutning eller murning. I CEMENTAs torrproduktsortiment finns också t ex Golvspackel, Elementfogbruk, Lagningsmassa, Lagningsbruk och Tunnputs. Kom in och hämta en sortimentsöversikt!

Torrprodukter från CEMENTA!

VILKEN PRESS!

VILKET TRYCK! VILKEN KAPACITET!

Nu står den på plats. Den enda fyrfärgspressen för civiltryck i norra Sverige.
Det här betyder att vi ytterligare har ökat vår kapacitet, viktigt för Dig som trycksaksbeställare, som vet vad hög kvalitet och korta leveranstider betyder

Ring oss eller kom in så skall vi berätta allt om våra resurser!

i-tryck·lito
BOK & OFFSETTRYCKERI

Stationsgatan 36, Luleå

TEL. N-K VÄXEL 0920/105 00, DIREKT 244 60, 671 40, 209 47

PS Premiärjobbet i nya tryckpressen håller Du nu i Din hand.

FORSSA BERGTEGEL®

FORSSA BERGTEGEL BRUNT, MALMBRUNT BOFO BRUK

FÖRSÄLJNINGSBOLAG:

BoFo Tegel

Kråketorpsg. 10 C, 431 33 Mölndal, 031/87 04 90

Nu kommer Kanik Rustica!

Kanik har tagit fram en helt ny typ av borstat tegel. Rustica är det samlande namnet på denna exklusiva ytbehandling, som tills vidare bara kommer att finnas i den nya uppmärksammade läderfärgen.

Här ser du den nya strukturen i standard-

och hålkälstegel, men den kommer också att finnas som beklädnadssten. Nu har du ytterligare ett verkligt exklusivt alternativ att välja på.

Vill du veta mer så ring Tegelcentralen.

Tegelcentralen.

Malmö 040/734 20, Göteborg 031/27 21 40, Jönköping 036/16 50 75, Stockholm 08/35 48 38.